

Hospodářství ČR

Stavební výroba po tříleté krizi se od roku 2000 začala zvyšovat. Hlavním důvodem poklesu v letech 1997 až 1999 byla restrikce státního rozpočtu na úseku investic, slabá bytová výstavba, výrazné přibrzdění oprav a rekonstrukcí budov. V roce 2001 až 2003 k růstu stavebních prací o 22 % vedle veřejných zakázek přispěla i výstavba v rámci přílivu přímých zahraničních investic.

Zemědělská produkce pokračovala i v roce 2003 v tendenci jejího omezování, zesíleném v tomto roce výrazným suchem. Důvodem je částečné snižování spotřeby potravin obyvatelstva a částečně i omezení dodávek zemědělských produktů pro zpracování v nepotravinářských průmyslových odvětvích. Hlavním důvodem je převaha dovozu potravin nad jejich vývozem, když pasivní saldo v potravinách a nápojích přesáhlo 24 mld. Kč. Zemědělská výroba v méně úrodných oblastech zůstává na hranici rentabilnosti. V roce 2003 se tržby za vlastní výrobky a služby snížily proti roku 2000 o desetinu především vlivem poklesu cen placených zemědělským výrobcům.

Celkově zemědělská výroba se v roce 2003 snížila o 3,6 %, proti roku 2000 byla nižší o 5,5 %. Rostlinná výroba se v roce 2003 snížila proti předchozímu roku o 10,9 %. Sklizeň obilovin v roce 2003 dosáhla 5,8 mil. tun (v roce 2002 6,8 mil. tun), sklizeň brambor 0,7 mil. tun (0,9), cukrovka 3,8 mil. tun (3,5), olejnin 0,6 mil. tun (0,8). Živočišná výroba se zvýšila o 3,5 %, přičemž rostla produkce masa a mléka, klesla produkce vajec. Odbytové potíže v živočišných výrobcích vedou k trvalému snižování stavu hospodářských zvířat a tento trend byl až na vepřový dobytek výrazný i v roce 2003 (**Tab. č. II/18**).

V dopravě se růst průmyslové výroby odrazil v růstu výkonů, v osobní dopravě pokračoval přesun na osobní automobily. Ve **spojech** pokračovalo intenzivní rozšiřování počtu mobilních telefonních stanic. Koncem roku 2003 bylo v provozu 3 650 tis. hlavních telefonních stanic, tedy o něco méně než rok před tím, ale pokračoval vysoký nárůst mobilních telefonů. Koncem roku 2003 bylo v provozu téměř 10 mil. mobilních stanic. V součtu tak na 100 obyvatel připadalo 130 telefonních stanic. Ve **službách**, pokud byly v roce 1997 až 1999 citelněji zasaženy recesí ekonomiky (maloobchod, pohostinství, doprava i ostatní úseky tržních služeb, zahrnující služby pro podniky, služby v oblasti nemovitostí a dále rekreaci, sportovní a kulturní činnost), se situace v roce 2000 až 2003 rychle změnila a vesměs došlo k nárůstu tržeb v běžných i stálých cenách.

Životní úroveň

Životní úroveň v roce 2003 v průměru dále vzrostla. Současně se prohlubovala přitom její diferenciace, především k sociálně nejslabším skupinám obyvatelstva. Rodiny s dětmi, rodiny nezaměstnaných a důchodci tvoří pol pol chudších skupin obyvatelstva. Podle mikrocenzu 1996 se značně podhodnocenými příjmy v nadprůměrných sociálních skupinách patřilo tehdy (podle metodiky počítané na západě) do tzv. pásma chudoby 747 tisíc obyvatel (7,3 % všeho obyvatelstva). Od té doby se počet obyvatel v této skupině ještě při diferenciaci životní úrovně zvýšil. Charakteristickým znakem současných představ o životní úrovni je výrazná orientace na spotřební společnost. Odráží se např. i v tom, že zatímco hrubý národní důchod je o necelou desetinu vyšší než v roce 1990, konečná spotřeba domácností je vyšší o čtvrtinu.

Malá pozornost státu byla věnována otázkám populační politiky. Český národ začíná rychle stárnout a pomalu vymírat. Při současných demografických tendencích se tento proces nezadržitelně zrychluje. Tento vývoj má nejen dopad sociální, ale i ekonomický. Úbytek obyvatelstva se bude rapidně od roku 2025 zvyšovat. Mimořádně nízká porodnost v ČR patří k nejnižším v Evropě a pravděpodobně i na světě.

Konečná spotřeba obyvatelstva v roce 2003 vzrostla o 5,5 % ve srovnání s předchozím rokem a je to nejvyšší roční přírůstek od roku 1997. Průměrná nominální mzda se zvýšila o 6,8 %. Reálné mzdy se zvýšily o 6,7 %, téměř nulová inflace se v ročním průměru zvýšila o 0,1 % (v roce 2000 o 3,9 %, v roce 2001 o 4,7 %, v roce 2002 o 1,8 %). Průměrný nominální starobní důchod se zvýšil jak pro nárůst nově přiznaných průměrných starobních důchodů a pro postupné snižování počtu nejstarších důchodců, tak zvýšením důchodů na základě rozhodnutí vlády k 1. 1. 2003. Poměr důchodů a průměrných mezd se potácí